

วิทยานิพนธ์

การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 2

สมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จฯ
เดือน ปี..... 24 เม.ย. 2552
ทะเบียน..... ๐๐219981

ขอเรียกหนังสือ

๑น
379.91 วิทยานิพนธ์ (แผน ข) นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร
ศ/๒36๗ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
๑550 2550
๑.2
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

SATISFACTION OF PARENTS TOWARD THE EDUCATIONAL MANAGEMENT
OF CHUMCHONWATBANRAKAD SCHOOL UNDER THE OFFICE OF
SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL SERVICE AREA ZONE 2

SOMJET SRINORASET

This research is a part of the study under the curriculum of Master of Education
Program in Educational Administration

2007

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

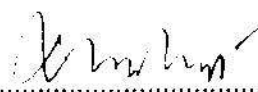
วิทยานิพนธ์ (แผน ข) การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทรปราการ เขต 2
โดย สมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์
สาขา การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ดร.นิวัตต์ น้อยมณี
กรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ (แผน ข) ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายงานบัณฑิตศึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (แผน ข)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.นงลักษณ์ เรือนทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มณี เขมทานนท์)

.....กรรมการและเลขานุการ
(ดร.นิวัตต์ น้อยมณี)

สมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์. (2550). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ (แผน ข) ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
ที่ปรึกษา : ดร.นิวัติ น้อยมณี, รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ โดยแบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากรในโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านผู้ปกครองและชุมชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ใน 5 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ โดยรวมทุกด้านในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยด้านที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านบุคลากรในโรงเรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านหลักสูตรและการสอน และอันดับสุดท้ายด้านการจัดสภาพแวดล้อม

Somjet Srinoraset. (2007). Satisfaction of Parents toward the Educational Management of Chumchonwatbanrakad School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2. Master of Education. Bangkok : Graduate School of Bansomdejchaopraya Rajabhat University.

Advisors : Dr.Niwat Noymanee, Assoc. Prof. Dr.Pornpipat Permpoon.

The objective of this study was the satisfaction of parents toward educational administration of Chumchonwatbanrakad School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2 had the objective of studying the satisfaction level of parents toward educational administration in 5 -aspects : personal, environmental management, curriculum and teaching course, extra - curriculum activity, and parents with community. The populations of this study were comprised 72 from the primary students' parents which were level 3 of Chumchonwatbanrakad School in 2007 year. The satisfaction of parents toward educational administration's questionnaires in 5 aspects were used for collecting data. The statistic used for analyzing and calculating the data were percentage(%), mean score (μ) and the standard deviation(σ).

The result of this study found that ; Satisfaction of parents toward educational administration of the Chumchonwatbanrakad School under The Office of Samutprakan Educational Service Area Zone 2 in overall aspects were at the high level, separating into each aspect ; personal, environmental management, curriculum and teaching course, extra - curriculum activity, and parents with community were the high level as environmental management was at the medium level. The highest satisfaction of students' parents was personal. The lowest satisfaction was environmental management.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
ประกาศศุณูปการ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	7
การจัดการศึกษาในโรงเรียน.....	12
โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากร.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ (แผน ข) เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์หรืออย่างดีจาก ดร.นิวัตต์ น้อยมณี ประธานกรรมการ ที่ให้ความกรุณาเมตตา สละเวลาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยจนเป็นผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ช่วงชั้นที่ 3 ทุกท่าน ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณบุคคลที่เกี่ยวข้องคือนางสาวมาลี เสงสุวรรณ และนางกมลวรรณ ทรัพย์ชาติ ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกด้านด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้การอบรมสั่งสอน ปลูกฝังความรู้ในการศึกษา พร้อมทั้งให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ประสพผลสำเร็จ

สมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผลผลการวิจัย.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	69
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	75
ภาคผนวก ค	83
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานะ.....	48
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ โดยรวมทุกด้าน.....	50
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านบุคลากรในโรงเรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	51
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านการจัด สภาพแวดล้อม จำแนกเป็นรายข้อ.....	52
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านหลักสูตรและการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	54
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านกิจกรรมเสริม หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ.....	56
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อ การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านผู้ปกครองและชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีเป้าหมาย คือ การสร้างคนให้เป็นผู้ที่มีทักษะชีวิต ให้ชีวิตอยู่ในสังคม โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้คนมีความรู้และทักษะที่สามารถจะร่วมมือกันพัฒนาบ้านเมือง และแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ทัดเทียมและยั่งยืน และในขณะเดียวกันก็ยังสามารถให้ชีวิตตามวัฒนธรรมไทย สามารถอยู่ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข ซึ่งหน้าที่สำคัญในเรื่องนี้ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของการจัดการศึกษา ที่จะต้องให้การศึกษอบรมคนในชาติให้มีความรู้ มีพฤติกรรม มีเจตคติ และมีทักษะที่เหมาะสมรู้เท่าทัน สามารถช่วยตนเอง สังคม และประเทศชาติได้ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของคนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคน รวมทั้งตัวเด็กเอง ผู้ปกครอง ประชาชน องค์กรต่างๆ ในสังคมและหน่วยงานต่างๆ (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2543 : 4)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ก็มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความรู้มีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แนวการจัดการศึกษาที่สำคัญยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5 -13) ซึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว เป็นการเปิดแนวทางใหม่ๆ ให้แก่ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู การให้การศึกษา การจัดหลักสูตร และการบริหารจัดการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและสังคมไทย

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด มีทักษะความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม หลังการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช

2545 ต้องการให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา [มาตรา 8(2)] สังคมดังกล่าว ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ [มาตรา 9(6)] และกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ (มาตรา 11) และให้ครอบครัวมีสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 12) โดยได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล การสนับสนุนด้านการเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา(มาตรา 13) ที่ผ่านมาผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่าการศึกษาเป็นเรื่องของครูในโรงเรียนเท่านั้น จึงคิดว่า การจัดการศึกษาของบุตรหลานเป็นบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนทั้งหมด เมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนแล้วตนเองก็ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องใดๆ อีก ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง แท้จริงแล้วผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีบทบาทและมีความสำคัญที่สุดในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตนเอง เพราะเหตุว่า "ผู้ปกครองคือครูที่ดีที่สุดในโลก" เป็นครูคนแรกที่จะชี้โลกกว้างและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับลูก เป็นครูตลอดชีวิตที่จะให้ความรัก ความรู้ ความเอาใจใส่ ความห่วงใยต่อบุตรหลานของตนเอง (รุ่ง แก้วแดง, 2541 : คำนำ)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ให้ความหมายในการพัฒนาคนโดยที่คนหรือทุนมนุษย์นั้นเป็นทุนสังคมที่สำคัญที่สุด และมีบทบาทเป็นทั้งผู้สร้างการพัฒนาและผู้ได้รับผลจากการพัฒนา จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา การพัฒนา "คน" และ "คุณภาพของคน" แนวการพัฒนาจึงเน้นคนเป็นศูนย์กลาง มุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพโดยอาศัยการศึกษาเป็นกลไกสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวหรือล้มเหลวของการดำเนินงานหรือการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นมีหลายปัจจัย ปัจจัยที่น่าสนใจและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและที่สำคัญที่สุดคือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาเพราะเป็นผู้มารับบริการ ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดี ที่ชอบหรือพอใจอันเป็นทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ถ้าผู้เกี่ยวข้องขาดความพึงพอใจหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีแล้วปัญหาต่างๆ ก็เกิดขึ้นกับองค์กร เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ

โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ผู้ปกครองก็

มีจำนวนมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เข้ามารอบๆ บริเวณโรงเรียน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม มีการอพยพโยกย้ายของประชาชนเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก ผู้ปกครองจึงนำบุตรหลานตามมาด้วย โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศจึงต้องเตรียมการเพื่อการรองรับการย้ายเข้ามาเรียนที่โรงเรียน เมื่อมีนักเรียนเพิ่มขึ้น จำนวนผู้ปกครองก็เพิ่มมากขึ้นตามมาด้วย ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหลากหลายแตกต่างกันไป เช่นผู้ปกครองบางส่วนมีความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน บางส่วนไม่เห็นความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมจึงให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมน้อย บางส่วนต้องการให้โรงเรียนดูแลนักเรียนตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด บางส่วนอยากให้ผ่อนผัน บางส่วนมีความต้องการให้จัดการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีมากๆ เช่นการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี การสอนจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน จากการสอนของวิทยากรท้องถิ่น จากสาเหตุดังกล่าวความต้องการที่หลากหลายและแตกต่างกันของผู้ปกครองจึงเป็นปัญหาที่สำคัญของโรงเรียน ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในฐานะที่ผู้ปกครองเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยตรง กดังนั้นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศว่ามีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบาย และแนวทางปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ในด้านต่าง ๆ 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากรในโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรและด้านผู้ปกครองและชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผู้ปกครองในระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 72 คน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 72 คน ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 แบ่งเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ในด้านต่าง ๆ รวม 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1	บุคลากรในโรงเรียน	จำนวน	10 ข้อ
- ด้านที่ 2	การจัดสภาพแวดล้อม	จำนวน	10 ข้อ
- ด้านที่ 3	หลักสูตรการสอน	จำนวน	10 ข้อ
- ด้านที่ 4	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	จำนวน	10 ข้อ
- ด้านที่ 5	ผู้ปกครองและชุมชน	จำนวน	10 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยในเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ มีดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนางานด้านการบริหารจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ
2. เพื่อทราบความพึงพอใจของผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงถึงความชอบใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ทั้ง 5 ด้าน

การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ คุณธรรม และสังคม แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับครูผู้สอนของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เช่น ครูมีความตั้งใจและอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพนักเรียน ครูจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ที่เหมาะสมให้กับนักเรียน

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การดำเนินการจัดบรรยากาศที่ดี ปลอดภัย เชื้อต่อการจัดประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน เช่น จัดอาคารเรียนและห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม และเย็นสบายน่าเรียน จัดให้มีบริเวณธรรมชาติ โดยปลูกไม้ดอกไม้ประดับ พืชผักสวนครัวและสวนสมุนไพร พร้อมติดป้ายชื่อเพื่อให้นักเรียนรู้จัก

3. ด้านหลักสูตรการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถตามระดับพัฒนาการของนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ แต่ละระดับชั้น เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิด ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นการเสริมประสบการณ์แก่นักเรียนและส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มากที่สุด เช่น จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ทำลายสิ่งของผู้อื่น ของสาธารณะและสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมให้นักเรียนรักศักดิ์ศรีของตนเอง ด้วยการพึ่งตนเอง ช่วยตนเองได้

5. ด้านผู้ปกครองชุมชน หมายถึง การดำเนินงานให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนและประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน มีการรายงานความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำ ให้สถานประกอบการในชุมชนมีส่วนร่วมในการฝึกสอนอาชีพให้แก่นักเรียน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและช่วยระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งการให้โรงเรียนมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและการพัฒนาชุมชน

ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลใด ๆ ซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและเป็นผู้ที่ให้การศึกษา ตลอดจนเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ช่วงชั้นที่ 3

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

เพศ หมายถึง เพศชายและเพศหญิงของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ หมายถึง อายุตามปีปฏิทินของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ หมายถึง การทำมาหากินจากการทำงาน หรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยของ กรชกร ชวติ (2545 : บทคัดย่อ) และ ประทุม สระทองยอด (2547 : วิทยานิพนธ์) ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ แล้วนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อทราบความพึงพอใจของผู้ปกครองและนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ให้เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องแนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. การจัดการศึกษาในโรงเรียน
3. โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546 : 793) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึง รัก ชอบใจ ถูกใจตามต้องการ

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

บลูมและเนลเลอร์ (Blum and Naylor, 1968 : 364) กล่าวถึงความพึงพอใจว่าเป็นทัศนคติต่างๆ ที่ได้รับผลจากงานและปัจจัยแวดล้อม

วอลเลสไตน์ (Wallestein, 1971 : 25-26) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

อีเลีย (D'Elia, 1972 : 173) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลในด้านความพอใจ หรือเป็นสภาพจิตของบุคคลว่าชอบมาก ชอบน้อยเพียงใด

กู๊ด (Good, 1973 : 320) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจต่างๆ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ทำอยู่

วูลแมน (Wolman, 1989 : 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ

ทรงศักดิ์ เตชชาชาญ (2542 : 12) กล่าวว่าความพึงพอใจ คือความรู้สึกชอบ รักและสุขใจ หรือทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ

กาญจนา อรุณสุขขรจี (2546 : 33) กล่าวว่าความพึงพอใจของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนและต้องมีสิ่งเร้าที่ตรงต่อความต้องการของบุคคล จึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการสร้างสิ่งเร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น

อัญพร มาช้า (2546 : 29) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่ดี ความประทับใจ การมีเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีความชอบใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่งและความรู้สึกนั้นจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายไม่ได้รับการตอบสนอง

ความสำคัญของความพึงพอใจ

ลาโรซ ไสยสมบัติ (2534 : 15) กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้งานประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการก็คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้นผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อให้เป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า หากบุคคลมีความพึงพอใจย่อมส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน ตลอดจนทำให้เกิดความคร่ำคร่าในหน่วยงานต่อไป

ประโยชน์ของการสำรวจความพึงพอใจ

องค์กรหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาย่อมต้องการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร ได้แก่ ผู้ใช้บริการเนื่องจากผู้ให้บริการสามารถสะท้อนถึงผลการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี เมื่อองค์กรหรือหน่วยงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ใช้บริการย่อมแสดงออกถึงความพึงพอใจ

การสำรวจความพึงพอใจ เป็นการศึกษารู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามีความรู้สึกชอบใจหรือพอใจมากน้อยเพียงใดต่อการดำเนินงานใดงานหนึ่ง ความรู้สึกของบุคคลหรือกลุ่มที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกได้ออกมาโดยการพูด การเขียน การสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงานเพราะจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ปกครอง (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545 : 3)

การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นกิจทางด้านความรู้สึกของผู้ปกครองในฐานะผู้รับบริการว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งอาจจะสำรวจระดับความพึงพอใจว่ามีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ผลการสำรวจดังกล่าวจะทำให้ประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

การวัดความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ประเด็นสำคัญจะระบุออกมาให้ได้ว่ามิติต่างๆ ตามประสบการณ์ที่ผู้ปกครองได้รับจากการจัดการศึกษานั้นมีอะไรบ้าง โดยส่วนใหญ่จะมุ่งวัดไปที่มิติพฤติกรรมของโรงเรียน มิติของกระบวนการให้บริการ และมิติในด้านผลผลิตหรือบริการที่ได้รับ

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา เป็นการประเมินการปฏิบัติงานในการให้บริการของโรงเรียน โดยมีพื้นฐานเกิดจากการรับรู้ถึงการจัดการศึกษาที่แท้จริง และการประเมินผลนี้จะแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์แต่ละบุคคลที่ได้รับและตามเกณฑ์ที่แต่ละบุคคลตั้งไว้ รวมทั้งการตัดสินใจของบุคคลนั้น ๆ ด้วยและมักจะพิจารณาจาก 2 ด้าน คือ ด้านอัตวิสัย ซึ่งเกิดจากการรับรู้ถึงการจัดการศึกษา และด้านวัตถุวิสัยซึ่งเกิดจากการได้รับปริมาณและคุณภาพของการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การวัดความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะวัดได้ใน 3 มิติ คือ พฤติกรรมของโรงเรียน กระบวนการให้บริการและผลผลิต โดยมุ่งเน้นการวัดในมิติกระบวนการให้บริการของโรงเรียนหรือการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ได้รับทั้งปริมาณและคุณภาพของการศึกษา

ทฤษฎีความพึงพอใจ

การที่ผู้ปกครองนักเรียนจะเกิดความพึงพอใจต่อโรงเรียนได้นั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครอง ตลอดจนการจูงใจของโรงเรียนในเชิงการจัดการศึกษา ดังทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ที่กล่าวถึงความพึงพอใจไว้ดังนี้

ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 68 - 80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับชั้นของความต้องการ (Needs-Hierarchy Theory) ศึกษาเกี่ยวกับการจูงใจจากความต้องการของมนุษย์โดยที่มองเห็นว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเอง ซึ่งความต้องการนี้จะไม่มีที่สิ้นสุด และความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับชั้น จากต่ำไปหาสูง ในขณะที่ความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองบางส่วนแล้ว ความต้องการขั้นสูงไปก็จะมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่อไป ซึ่งมาสโลว์ได้นำความต้องการมาจัดเรียงลำดับชั้น จากขั้นต่ำสุดไปสูงสุด ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ (Needs-Hierarchy Theory) มี 5 ชั้นดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อความอยู่รอด อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ที่พักอาศัย และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน สถานะทางสังคม
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Belongingness Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะทำให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญ
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self - Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่จะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด หรือความหวังของตน

จากแนวคิดของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์ในระดับแรกคือ ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ความต้องการความปลอดภัยต้องการความรักและเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่น ได้รับการยกย่องในสังคม และต้องการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน เพื่อแสดงทักษะความเป็นเลิศที่ตนเองมี

เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 : 113 - 115) ได้ทำการศึกษาพบทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุทำให้เกิดความพึงพอใจที่เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factor) หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวงาน และความสำเร็จก้าวหน้าของงาน 5 ปัจจัย ดังนี้ ความสำเร็จของงาน (Achievement) การได้รับการ

ยอมรับนับถือ (Recognition) ลักษณะของงานที่ทำ (Work Itself) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ความก้าวหน้าในการทำงาน (Advancement)

2. องค์ประกอบค่าจุน หรือองค์ประกอบอนามัย (Hygiene Factors) หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ที่มักนำมาซึ่งความไม่พึงพอใจในการทำงาน จำเป็นต้องป้องกันหรือค่าจุนไม่ให้เกิดความท้อถอยไม่อยากทำงาน ประกอบด้วยปัจจัย 11 ประการ คือ เงินเดือน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ฐานะของอาชีพ การปกครอง บังคับบัญชา นโยบายและการบริหารงาน สภาพการทำงาน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในการทำงาน

อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, อ้างถึงใน ศิริพงษ์ เคาภายน, 2547 : 104) ทฤษฎีนี้เสนอโดย อัลเดอร์เฟอร์ (Clayton Alderfer) เป็นการขยายแนวคิดตามทฤษฎีของ มาสโลว์ และ เฮิร์ชเบิร์ก ซึ่งเป็นทฤษฎีในด้านแรงจูงใจ อัลเดอร์เฟอร์ มีแนวคิดว่า คนมีความต้องการจริง ความต้องการเหล่านี้สามารถจัดลำดับขั้นได้ โดยแบ่งเป็นลำดับล่างและลำดับบน ความต้องการเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องเกิดขึ้นในองค์การ จึงแบ่งลำดับขั้นออกเป็น 3 ลำดับกว้างๆ สามารถเรียกย่อ ๆ ว่า E.R.G. ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความต้องการเพื่อการดำรงชีวิต (Existing needs) เป็นความต้องการด้านกายภาพ กับ ความต้องการด้านความปลอดภัยด้านวัตถุ ซึ่งก็คล้ายกับการรวมลำดับขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของ มาสโลว์ เข้าด้วยกัน ความต้องการแบบนี้หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้รับ อีกฝ่ายหนึ่งจะเสียความต้องการนี้ไป

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness needs) เป็นความต้องการที่คนต้องการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา ครอบครัว เพื่อนฝูง อัลเดอร์เฟอร์ ได้อธิบายไว้ว่า ความต้องการนี้จะแสดงออกโดยการแสดงความโกรธและความเป็นมิตรเช่นเดียวกับการพัฒนาความใกล้ชิด ความอบอุ่น และความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ความต้องการนี้เปรียบได้กับความต้องการลำดับ 3 คือ ความต้องการทางสังคมของ มาสโลว์ และถ้ามีความต้องการรุนแรงก็จะได้รับการตอบสนองความต้องการจากคนอื่นๆ

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs) เป็นความต้องการภายในตัวของบุคคล เพื่อให้มีความก้าวหน้า พัฒนาและเติมเต็มศักยภาพที่ตนมีอยู่ ในสถานที่ทำงาน ความพึงพอใจในด้านความต้องการความเจริญก้าวหน้าจะเกิดผลเมื่อบุคคลที่รับงานมาทำจะดำเนินการเติมกำลังความสามารถที่ตนมีอยู่ รวมทั้งงานนั้นจะต้องสร้างสรรค์พัฒนาด้านทักษะและความสามารถใหม่ๆ ให้กับตนด้วย

ทฤษฎีของ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ต่างจากทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow ดังนี้ ทฤษฎีของ มาสโลว์ เสนอลำดับความต้องการขั้นต่ำจะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นนี้ให้ครบถ้วนก่อน จึงจะเกิดความต้องการในลำดับขั้นสูงต่อไป ส่วนทฤษฎีของ อัลเดอร์เฟอร์ กล่าวว่าคนอาจได้รับประสบการณ์ ตามความต้องการหลากหลาย ดังนั้นความต้องการในการดำรงชีวิตจึงไม่จำเป็นว่าจะต้องเกิดก่อนจึงจะมีความต้องการในการมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ หรือความเจริญก้าวหน้า ดังนั้นทฤษฎีของ อัลเดอร์เฟอร์ จึงมีความยืดหยุ่นมากกว่า และยังคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านโครงสร้างความต้องการ นอกจากนี้ ทฤษฎีของ มาสโลว์ เชื่อว่าความต้องการที่พึงพอใจไม่ใช่สิ่งจูงใจอีกต่อไป แต่ อัลเดอร์เฟอร์ เชื่อว่าความขัดแย้งอย่างต่อเนื่องจะนำไปสู่ความต้องการระดับสูงทำให้คนย้อนกลับมายังความต้องการระดับต่ำกว่า ตัวอย่างเช่น ครูใหญ่ไม่สามารถก้าวไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น อาจเพิ่มความสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ ที่สามารถทำให้ตนไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น

สรุปแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นได้ว่า การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นจะเป็นการสะท้อนความรู้สึกของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้มารับบริการเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์และมีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดการศึกษาของโรงเรียน การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองจะเป็นประโยชน์ในการนำผลสำรวจมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจ ความต้องการและความพึงพอใจของบุคคลจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรอย่างมากและจะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จ มีความก้าวหน้าตลอดไป

การจัดการศึกษาในโรงเรียน

ความหมายของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุขเจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ (ปรีชญา เวสารัชช์, 2545 : 3)

การจัดการศึกษา หมายถึง กิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสะสมพลังของชาติ ชาติใดมี "ทุนทางสังคม" แข็งแกร่งมีคุณภาพดีมากนักเพียงใดมีปริมาณมากแค่ไหนย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2542 : 6)

การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความรู้และประสบการณ์การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิดโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (ยุทธชัย เจริมชัย และ อุทัยวรรณ เจริมชัย, 2543 : 9)

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาคือ การดำเนินการจัดกิจกรรมของโรงเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจ คุณธรรมและสังคม

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ในขณะที่การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาวสำหรับการพัฒนาบุคคลและการพัฒนาสังคม แต่การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งบรรลุผลหลายประการได้แก่ (ปรัชญา เวสารักษ์, 2545 : 4-5)

1. ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพโดยถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคมและมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจหรือตามโอกาสของแต่ละคนได้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่าโรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียนรู้ สถานศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

2. เตรียมนักเรียนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้นักเรียนในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้นักเรียนวัยเรียนขั้นพื้นฐาน ได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เซาว์ปัญญา ความสนใจที่มามีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้น การจัดการส่วนนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่าง พ่อ แม่ ผู้ปกครองและสถานศึกษา ส่วนนักเรียนในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

3. ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาดำเนินการตามปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือ สติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโดยวิธีการอื่นนอกกรอบและตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

4. ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์ วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติ ฯลฯ

5. พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถและตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการคือให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม ความคิด ความสำนึก ความรับผิดชอบ ฯลฯ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา แต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดเสริมเติมเต็มในลักษณะการฝึกอบรมและการสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติ หรือการใช้สื่อต่างๆ ช่วยเสริม วัตถุประสงค์ส่วนนี้ยังรวมไปถึงการพัฒนาทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษามาก่อนการปกติ ให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญของการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพ ด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักยึดหยุ่น กำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทยความเป็นพลเมืองดีของชาติการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณสมบัติอันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียน สำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเอง กับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่องผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน บ่มฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้โดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกระบบการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 18)

เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังจำเป็นต้อง สนับสนุน ส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุม หลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการยังได้ จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู เอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระต่างๆ แนวทางการวัดและประเมินผล การจัดระบบ แนวโน้มในสถานศึกษา การวิจัยในสถานศึกษาและการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนทั่วไป ผู้ปกครองและผู้เรียนมีความเข้าใจและ รับทราบบทบาทของตนในการพัฒนาตนเองและสังคม

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ ได้แบ่งการศึกษาในระบบออกเป็น 2 ระดับ คือการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยแบ่งออกเป็นระดับประถมศึกษา 6 ปี มี 2 ช่วงชั้นและระดับมัธยมศึกษา 6 ปี มี 2 ช่วงชั้น รวมเป็น 4 ช่วงชั้นดังนี้ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544 : 4-5)

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกช่วงชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 และปีที่ 4 - 6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล ทั้ง

ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา

สถาบันการศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้แก่สังคม แต่การจัดการศึกษาของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นการพัฒนาด้านความรู้ แต่ละเลยการพัฒนาด้านคุณธรรม ส่งผลให้ผู้เรียนยิ่งเรียนสูงขึ้นคุณธรรมยิ่งลดลง(วิระ ประเสริฐศิลป์, 2545 : 2-3) ปัญหาการศึกษาดังกล่าวส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติมิใช่น้อย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา 81 ให้รัฐและเอกชนจัดการศึกษาโดยมุ่งให้ความรู้ด้วยคุณธรรม ต่อมาอีก 2 ปี ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของไทยและเป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาของไทยทั้งระบบ

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป

ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 และ มาตรา 7 ดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม
2. มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. ในขบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
5. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
6. รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ
7. ส่งเสริม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย
8. ส่งเสริมความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. รู้จักพึ่งตนเอง มีความสามารถในการประกอบอาชีพ
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
11. ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หลักการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป

หลักการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 1 มาตรา 8 มาตรา 9 และหมวด 4 มาตรา 22 กำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
3. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ต่อการจัดการศึกษา
4. ให้สังคมมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา คือ การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว

ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

6. ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้
7. ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ

พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

การจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2545 : 3-5)

1. สาระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วย เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทันท่วงทีเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับ แก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัย ควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

2. ครูผู้สอนหรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้แก่ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์คือต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ วิชาชีพใหม่ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วย อนึ่งครูและอาจารย์ต้อง

พัฒนาความสามารถในการประยุกต์เนื้อหาสาระและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ กระดานดำ หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ ห้องวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพออยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อนซึ่งเน้นที่ตัวครู ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า "ปฏิรูปการเรียนรู้" ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำขมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่มและจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษา ยังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการ และสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ

6. เงินทุนสนับสนุนการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศแวดล้อม

ที่เชื่อต่อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงควมแจ่มแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

8. ผู้เรียนหรือผู้ศึกษา ถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษาเพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษาและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษอบรม การประเมินและการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญคือ "ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา และการศึกษาคงจัดสำหรับคนทุกคน"

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าต้องเป็นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) สาระของหลักสูตรจึงต้องมุ่งเพื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถ ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม (มาตรา 28)

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบ / วิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างกัน หัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อมน้ำ เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ เช่น การอ่าน การ

เขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไป แสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันจัดการเรียนการสอนโดย อาศัยหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอน วิทยาศาสตร์เรื่อง เมา ผู้สอนอีกคนหนึ่งอาจสอนคณิตศาสตร์เรื่องการวัดระยะทางโดยการวัดเงาคือ คำนวณในเรื่องเมาในช่วงเวลาต่างๆ จัดทำกราฟของเมาในระยะต่างๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ ผู้เรียนเรียนรู้ศิลปะเรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเมา

3. การบูรณาการแบบสหวิทยา การบูรณาการในลักษณะนี้เป็นการนำเนื้อหาจากหลาย กลุ่ม นำสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตาม รายวิชาหรือกลุ่มวิชาแต่ในบางเรื่องผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่อง วันสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องภาษา คำศัพท์ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษา ให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครูผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้ทำ กิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็น โครงการโดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกันได้ หลายชั่วโมง ด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่างๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็น เรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีม ในกรณีที่ต้องการ เน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม

แนวคิดสภาพแวดล้อมกับองค์กร ในปัจจุบันนักวิชาการและนักบริหารเริ่มให้ความสนใจ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์กันมากขึ้น ทำให้แนวคิดและวิทยาการ ต่าง ๆ ที่มนุษย์คิดค้นและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมานั้น ต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดความสมดุลย์ กับธรรมชาติให้มากที่สุด ด้วยเหตุมนุษย์เป็นผู้บริโภคที่สำคัญ จึงแสวงหาทุกอย่างเพื่อตอบสนอง จึงเป็นที่มาของคำว่า มนุษย์เป็นทั้งผู้สร้างและผู้ทำลาย การบริหารองค์กรก็เช่นเดียวกันจะสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็จำเป็นจะต้องมีการปรับสภาพองค์กรให้สอดคล้องเหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการบริหารงานองค์กรจะต้องให้ความสำคัญกับ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดสภาพการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

อรุณ รักธรรม (2538 : 237-247) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมไว้ว่า การพัฒนาองค์กรกับสภาพแวดล้อมในระยะแรก ๆ นักวิชาการจะเป็นด้านการบริหารหรือด้าน ทฤษฎีองค์การก็ตามดูเหมือนว่าไม่ได้ให้ความสนใจมากนักเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม แต่ได้สนใจ เฉพาะการค้นหาหลักการต่าง ๆ ในด้านโครงสร้าง การวางแผน การควบคุม เพื่อประสิทธิผลและ ประสิทธิภาพขององค์การ เช่น ลักษณะการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น การแบ่งงานกันทำ การ แสวงหากฎเกณฑ์ที่มีเหตุผล การจัดการตามแบบวิทยาศาสตร์เพื่อแสวงหาทางที่ดีที่สุดในการได้มา ซึ่งประสิทธิผลและประสิทธิภาพขององค์การและการประสานงาน เป็นต้น

ติน ปรัชญพฤทธิ (ติน ปรัชญพฤทธิ, 2543 : 263 อ้างถึงใน มณี เหมทานนท์, 2550 : 3) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมไว้ว่า สภาพแวดล้อมหรือนิเวศวิทยา ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Environment หรือ Ecology ซึ่งนักชีววิทยาชื่อ เฮกเกิล (Haeckel) ได้คิดคำนี้ขึ้นในปี ค.ศ.1870 จากรากศัพท์ภาษากรีกว่า "Oikos" ซึ่งเดิมหมายถึง การอยู่อาศัยหรือที่อยู่อาศัย "Habitation" ต่อมาจากแนวคิดสภาพแวดล้อมหรือนิเวศวิทยานี้หมายรวมถึงเศรษฐกิจและครัวเรือนของอินทรีย์ หรือสิ่งมีชีวิต (Organism) ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์และสภาพแวดล้อมทั้งสิ่งที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม เฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ทั้งที่ชัดเจนและเอื้ออำนวย สภาพการต่อสู้เพื่อยังชีพ

บราวน์ และโมเบอร์ก (Brown and Moberg, 1980 : 29) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งของ บุคคล หรือองค์การอื่นที่อยู่รอบ ๆ องค์การ และรวมถึงแหล่งที่องค์การได้อาศัย วัตถุดิบ และเป็นที่ย้ายถ่ายสินค้าและบริการด้วย

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมกับองค์การเป็นสิ่งที่ปรากฏควบคู่กันไป ปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ วัตถุ สถานการณ์ หรือสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ล้วนแล้วแต่เป็นอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมซึ่งจะมีผลกระทบต่อการบริหารงานองค์การทั้งสิ้น แนวความคิดในยุคใหม่จึงให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมที่มีต่อองค์การโดยทำการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นรูปธรรม (สามารถจับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (ตัวอย่างเช่นวัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ) มีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบ จากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมจึงเป็น วงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ

โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่หมู่ 4 ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ ได้จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2474 ปัจจุบันโรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในปีการศึกษา 2550 มีนักเรียนทั้งสิ้น 443 คน เป็นนักเรียนระดับอนุบาล 114 คน ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 3 มีนักเรียน 329 คน โรงเรียนได้พยายามปรับปรุงและพัฒนาการบริหารการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านการเรียนการสอน ด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ตลอดจนด้านความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก และมีทักษะกระบวนการคิด ดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 10 พ.ศ. 2550-2553

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นประชาธิปไตย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน มีความภูมิใจในชาติและท้องถิ่น
2. พัฒนาผู้เรียนให้ใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รักการอ่านการเขียน มุ่งเน้นนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามศักยภาพ มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระตามมาตรฐานที่กำหนด มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

แนวคิดหลักที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารจัดการ คือ

1. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ มีการกำกับติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง
2. รายงานผลการปฏิบัติงาน และปัญหาให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
3. ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานให้ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ทราบ

ลักษณะของการดำเนินการ

1. ด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ผู้เรียน) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ นักเรียนมีนิสัยรักการเรียน การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดี

2. ด้านการเรียนการสอน (ครูผู้สอน) ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามหลักสูตรของสถานศึกษา ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบตลอดจนจัดหาครูให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน

3. ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา (ผู้บริหาร)

ด้านกระบวนการ มีการจัดโครงสร้างและการบริหารงานอย่างมีระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

ด้านผู้บริหาร มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารจัดการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และประชาธิปไตย เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษา

4. ด้านพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ (ชุมชน)

ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา พัฒนาสถานศึกษา สภาพแวดล้อม อาคาร สิ่งก่อสร้างต่างๆ ร่วมกิจกรรมโครงการและงานต่างๆ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ชุมชนให้ความร่วมมือในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่ออาชีพในท้องถิ่นของตนเอง และปลูกฝังให้ผู้เรียนสำนึกและรักถิ่นของตนเอง

ขอข่ายการบริหารงาน

จากการปฏิรูปการศึกษาที่มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน โดยมีการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนมีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 32) กำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษามีขอข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ จัดให้มี หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้าสาย หัวหน้าสาระการเรียนรู้ งานพัฒนาหลักสูตร งานวิจัย งานวัดประเมินผล งานพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน งานประกันคุณภาพ

2. การบริหารงานบุคคล มีการวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบุคลากร พัฒนาบุคลากร ขวัญกำลังใจ การรักษาวินัย การออกจากราชการ

3. การบริหารงบประมาณ จัดทำแผนของงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ จัดซื้อจัดจ้าง พัสดุครุภัณฑ์ การเงินการบัญชี การระดมทรัพยากร

4. การบริหารทั่วไป มีงานธุรการ สัมมนานักเรียน การรับนักเรียน การควบคุมภายใน งานข้อมูลสารสนเทศ งานดูแลอาคารสถานที่ งานสนับสนุนวิชาการ งานประชาสัมพันธ์ (แผนปฏิบัติการ ประจำปีการศึกษา 2550)

ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ถึง ความหมาย ความสำคัญและขอบเขตของงานทั้ง 4 ด้าน พอสรุปได้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด ในการบริหารงานในโรงเรียน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพิจารณาได้จากความสำเร็จของงานวิชาการ มีผู้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน พอสรุปได้ คือ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545 : 142) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 3) กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง งานการควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นการบริหารสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 33) ให้แนวคิดที่ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ ความ

ต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะ
เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนา
หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา
คุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

วิจารณ์ แสงชัยไพบูลย์ (2549 : 40) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การ
บริหารสถานศึกษาโดยใช้กิจกรรมและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การปรับปรุง
ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้
บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นสำคัญ จึงถือเป็นงานหลักของโรงเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่ควบคุมการจัดการเรียน
การสอนตั้งแต่หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อ การจัดชั้นเรียน ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
โดยตรง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและให้บรรลุตามเป้าหมายของ
หลักสูตร

ความสำคัญของงานวิชาการ งานวิชาการ เป็นหัวใจของการบริหารงานในโรงเรียน
เพราะผลสำเร็จของงานวิชาการคือผลสัมฤทธิ์ที่ปรากฏแก่นักเรียนและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ
ของสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญ ของ
งานวิชาการ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 1) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหาร
สถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา
จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม
การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร
สถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา

วิจารณ์ แสงชัยไพบูลย์ (2549 : 40) กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจในการบริหาร
สถานศึกษา ที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหาร
ต้องใช้ทั้งความรู้ ความสามารถ และศิลปะในการบริหาร เพื่อดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่างานวิชาการเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการบริหาร
การศึกษาของสถานศึกษา

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่สถานศึกษา
ต้องจัดทำและต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเพราะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและต้อง
ปรับปรุงพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดและจะเป็นตัวที่ชี้วัดคุณภาพและความสำเร็จของ
สถานศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ การกำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ การบริหารดำเนินไปตามเป้าหมาย บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอน อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลในการ จัดการศึกษา ซึ่งมี ผู้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 33 - 38) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหาร วิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมิน สถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการ มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่ม สาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการ ใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นิเทศการใช้หลักสูตร ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและ หน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียนจากประสบการณ์ จริงการส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องมีการผสมผสานความรู้ให้สมดุลกัน ปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม โดยจัด บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่น หรือเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตาม ความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ส่งเสริม พัฒนาคู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนได้แก่กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการ

เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียน การสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน จัดให้มีการ เทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมทั้งสถานประกอบการ อื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด และพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือ ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้แก่ ศึกษา วิเคราะห์ ความ จำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางาน วิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น และประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ไกล่เคียง จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง จัดตั้ง และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดความรู้ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นในการจัดตั้ง ส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวน การเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอน ในรูปแบบหลากหลาย เหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบ กระบวนการนิเทศงานวิชาการ และ การเรียนการสอนของสถานศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ การจัดระบบนิเทศ

การศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา ได้แก่ จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ติดตาม และประเมินผล การจัดการระบบและกระบวนการแนะแนวในสถานศึกษาประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษากับสถานศึกษาหรือเครือข่ายภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาวางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ดำเนินการพัฒนางานตามแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาคูณภาพการศึกษาประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ได้แก่ การศึกษา สำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิคทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือ ในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ได้แก่ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งในบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา และต่างเขตพื้นที่การศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ได้แก่ ดำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา ความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาบันสังคมอื่น และการพัฒนาคุณภาพการเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากข้อบ่งชี้ดังกล่าวสรุปได้ว่า ข้อบ่งชี้ของการบริหารงานวิชาการ มีความกว้างขวางมาก เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ เพื่อบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย ทันเหตุการณ์และทันสมัย

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารและของโรงเรียน เพราะงานวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะบุคคลเป็นพลังสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว เนื่องจากบุคคลมีความแตกต่างกันทั้งด้านความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ การกระทำ และที่สำคัญคือบุคคลมีความรู้สึกนึกคิด นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สรุปได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544 : 9) ให้ความหมายของการบริหารงานบุคคลไว้ว่า การบริหารงานบุคคลหมายถึง การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ตามวัตถุประสงค์และความต้องการของหน่วยงาน โดยหน่วยงานสามารถดึงดูด อนุรักษ์และพัฒนาให้ผู้ที่มีความรู้ สามารถพึงพอใจที่จะอยู่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานนานที่สุดเท่าที่หน่วยงานต้องการ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานสามารถกระทำภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามความมุ่งหมายของหน่วยงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 51) ให้แนวคิดว่าการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญ ที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้า ทางวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วชิราภรณ์ แสงชัยไพบุลย์ (2549 : 44) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการบริหารและจัดการเกี่ยวกับบุคคลในการที่จะเลือกสรรให้ได้คนดีมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานและความต้องการขององค์การ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ โดยองค์การจะต้องดูแล กำกับ รักษา และพัฒนาบุคลากรให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์การ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารบุคคล เป็นการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน เพื่อจะให้งานนั้นมีคุณภาพ เป็นการจัดวางบุคคลให้ตรงกับความสามารถเพื่อไม่เกิดความสูญเสียแก่งาน รวมทั้งการสร้างขวัญ กำลังใจ การส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้และความสามารถ ส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เพื่อให้หน่วยงานสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จและงานนั้นมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลของโรงเรียน เป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหาร ที่จะบริหารจัดการให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมีคุณภาพ และประสิทธิภาพซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานบุคคล คือ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 6) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคคลว่า การบริหารงานบุคคลเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร มีความจำเป็นต้องเรียนรู้วิชานี้ให้มีความลึกซึ้ง และนำไปใช้ให้เกิดทักษะในการบริหารงาน เพราะจะเป็นผลต่อความสำเร็จของงานเป็นอย่างยิ่ง

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542 : 109) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยนำเอาวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด รู้จักสรรหาและเลือกบุคคลเข้าทำงานอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งรู้จักกระตุ้นให้เขาเหล่านั้นเกิดแรงจูงใจในการที่จะปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ และพึงพอใจในงานนั้น ๆ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการของผู้บริหาร ที่จะพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพ วางคนให้เหมาะสมกับงาน จะทำให้การทำงานได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้หน่วยงานมีการพัฒนาและสร้างผลงานให้เป็นที่น่าพอใจ

ขอบข่ายการบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน มีขอบข่ายครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดความต้องการบุคคล จนถึงการสิ้นสุดความผูกพันระหว่างบุคคลกับโรงเรียน มีผู้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 ข : 33 - 34) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคลไว้ ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) การสรรหาและ

บรรจุแต่งตั้ง ได้แก่ การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อม การพัฒนาอย่างเข้ม 5) การย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และต่างเขตพื้นที่การศึกษา 6) การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ 7) เงินเดือนและค่าตอบแทน 8) การเลื่อนขั้นเงินเดือน 9) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 10) การลาศึกษาต่อ 11) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 12) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 13) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 14) การส่งเสริมวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 15) การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรง และการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง 16) การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 17) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 18) การอุทธรณ์ 19) การร้องทุกข์ 20) การออกจากราชการ 21) การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตวิชาชีพ 22) งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 23) งานยกเว้นคุณสมบัติ 24) งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 25) งานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 51 - 63) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคลไว้ 5 ด้านพอสรุปได้ คือการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ

จากขอบข่ายการบริหารงานบุคคลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับงาน 5 ด้าน คือ การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย และการออกจากราชการ การบริหารงานบุคคลมีเป้าหมายสำคัญ คือ การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเหมาะสมกับความต้องการของหน่วยงาน ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้ในการธำรงรักษา พัฒนาบุคลากรให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเกิดความผูกพันกับหน่วยงาน ตั้งใจทำงานให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ทุกฝ่าย

การบริหารงบประมาณ

การบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ปัจจัยสำคัญที่จะขาดไม่ได้ก็คือทรัพยากรหรืองบประมาณซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในด้านการวางแผนและการใช้เงินเพื่อการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์มากที่สุด การบริหารงบประมาณตามระบบ

ในยุคปฏิรูปการศึกษา เน้นการบริหารให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว อีสระ ดำเนินการบริหารอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ พอสรุปได้ดังนี้

สำนักงานประมาณ (2544 : 41) กล่าวว่า การจัดทำงบประมาณที่มีความชัดเจน คือ การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นแนวทาง ตั้งแต่การวางแผนการจัดสรรงบประมาณ การจัดการที่เน้นผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยที่ผลผลิตคือสิ่งของหรือบริการที่เป็นรูปธรรม ที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้บุคคลภายนอกได้ใช้ประโยชน์ ขณะที่ผลลัพธ์หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้จากผลผลิต และผลกระทบที่มีต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญในการจัดทำ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานคือ การวัดผลการดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนสมบูรณ์สามารถนำมาใช้ได้จริงเหมาะสมกับเวลา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 33) ได้กำหนดแนวคิดในการบริหารงบประมาณว่า คือ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จาก การให้บริการ นำมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้น ต่อผู้เรียน

อังสนา ศรีประเสริฐ (2547 : 78) สรุปว่าการบริหารงบประมาณคือ การใช้เงิน งบประมาณให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด

วิภากรัตน์ แสงชัยไพบุลย์ (2549 : 47) สรุปว่า การบริหารงบประมาณ คือ การวางแผนการ ใช้จ่ายเงินในการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้เป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

ความสำคัญของการบริหารงบประมาณ การบริหารงบประมาณในโรงเรียน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การบัญชีและทรัพย์สิน ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้เพื่อบริหารงานให้ถูกต้องตามระเบียบมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญ ของงานงบประมาณ ดังเช่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 116) ได้เสนอแนวคิดว่า การบริหารงานงบประมาณนั้น มีความสำคัญต่อหน้าที่การงานดังนี้

1. ความสำคัญต่อการวางแผน งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนของ ฝ่ายบริหาร เพราะในการจัดทำงบประมาณฝ่ายบริหารจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของงานที่จะทำ และระยะเวลาของการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว รวมถึงหน้าที่ของหน่วยงานย่อย ต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำ เพื่อให้งานบรรลุถึงผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

2. ความสำคัญต่อการประสานงาน แผนงานงบประมาณของหน่วยงานนั้น ก่อนจะถือว่าเป็นแผนงานของหน่วยงานได้จะต้องมีการนำแผนงบประมาณของหน่วยงานทั้งหลายมาพิจารณา ร่วมกัน แผนของหน่วยงานเหล่านั้นจะต้องเป็นไปตามนโยบายของส่วนรวม ไม่ขัดแย้งกับนโยบายของฝ่ายบริหารและช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานประสานกันได้

3. ความสำคัญต่อการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน ฝ่ายบริหารสามารถให้แผนงบประมาณเป็นเครื่องมือติดตาม ควบคุม และตรวจสอบ การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ

4. ความสำคัญต่อการเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความเหมาะสม และความถูกต้องของระบบการทำงานอีกทั้งช่วยเป็นแนวทางใช้เกณฑ์มาตรฐานของปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกิดเอกภาพทั่วทุกหน่วยงานในราชการ

จากแนวคิดและเป้าหมาย จึงเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกระทำ กล่าวพอจะสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารนโยบายเพื่อดำเนินงาน และการพัฒนาการบริหาร การบริหารงบประมาณให้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอบข่ายของการบริหารงบประมาณ การกำหนดขอบข่ายการบริหารงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การบริหารงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย สามารถบริหารได้อิสระ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งมีผู้กำหนดขอบข่ายการบริหารงบประมาณไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 39 - 40) กำหนดขอบข่ายการบริหารงบประมาณ คือ

1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

วิจารณ์ แสงชัยไพบูลย์ (2549 : 50) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงบประมาณของโรงเรียน คือ การจัดทำแผน และการเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รวมถึงการบริหารการเงิน การบัญชี พักและสินทรัพย์ของโรงเรียน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณของโรงเรียนนั้นมุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการจัดหาผลประโยชน์ จัดหารายได้มาใช้ในการจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดี

การบริหารทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้ดำเนินกิจกรรม อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งนักบริหารการศึกษาได้ให้แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับการบริหารทั่วไปคือ

ปัญญา แก้วกียูร (2545 : 56) กล่าวว่า การบริหารงานทั่วไปเป็นงานประสานส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตาม นโยบาย กฎเกณฑ์ มาตรฐาน และเป้าหมายที่กำหนด

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545ข : 57) ได้สรุปหลักการและแนวคิดในการบริหารงาน ทั่วไปไว้ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ

2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารและจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา ตามหลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วม ของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้เป็นองค์กร สมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสม สามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสาร กันได้อย่างรวดเร็ว ด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้การบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลัก ในการส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการบริหารการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร และสถาบันสังคมอื่น

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า งานบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้าน อื่น ๆ ทุกด้าน มุ่งบริการแก่สมาชิกในองค์กร และดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ แบบแผนของ ทางราชการ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ความสำคัญของการบริหารทั่วไป การบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่าง ยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียน จำเป็นต้องมีความรอบรู้ ความเอาใจใส่ ติดตาม ดูแล นิเทศติดตามผลการ ปฏิบัติงาน และพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

(2546ก : 64) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กร การให้บริการการบริหารด้านอื่นให้บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทในการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษา ให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การบริหารทั่วไป เป็นการบริหารที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารทั้งองค์กร เป็นการบริหารที่ช่วยงานอื่นๆ ให้ดำเนินไปด้วยความสะดวก บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียน

ขอบข่ายของการบริหารทั่วไป การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนมีขอบข่ายภารกิจครอบคลุมไปถึงการบริหารงานด้านต่างๆ และการปฏิบัติงานทุกด้านในโรงเรียน ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจถึงขอบข่ายของงาน เพื่อดำเนินการบริหารได้ตามเป้าหมาย ซึ่งมีผู้กำหนดขอบข่ายของการบริหารทั่วไป พอสรุปได้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 64 – 73) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารทั่วไปสำหรับโรงเรียน โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้ 1) การดำเนินงานธุรการ 2) งานเลขานุการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 5) การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) งานส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป 8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 9) การจัดทำสำมะโนนักเรียน 10) การรับนักเรียน 11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย 12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 13) การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 15) การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น 17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 18) งานบริการสาธารณะ 19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

อรพรรณ พรสีมา (2546 : 31) กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย การกระจายอำนาจภายในโรงเรียน การให้ตัวแทนของผู้มีผลประโยชน์ได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาระบบสารข้อมูล การจัดโครงสร้างองค์กรให้เป็นระบบครบวงจร โดยมี

เป้าหมายและแผนงานที่ชัดเจน การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหาร และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากข้อบ่งชี้ของการบริหารทั่วไป สรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป มีข้อบ่งชี้ที่กว้างขวางมาก และต้องเกี่ยวข้องกับงานทุกงาน ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ เพื่อดำเนินงานได้ครอบคลุมบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับข้อบ่งชี้งานในด้านงานการดำเนินงานธุรการงานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของ บุคคล ชุมชนองค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น เพื่อการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษา ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียน โดยมีการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนมีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการ

จากภารกิจของงานทั้ง 4 งาน ผู้วิจัยต้องการทราบถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน บุคลากร อาคารสถานที่ งานธุรการ การเงินและพัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกและมีทักษะกระบวนการคิด ดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 โดยนำปัญหาต่างๆ มาวิเคราะห์และจัดอันดับความสำคัญได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
3. ด้านหลักสูตรและการสอน

4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. ด้านผู้ปกครองและชุมชน

1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน

การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนต้องเร่งปฏิรูปการผลิต การสรรหาและการพัฒนาครูที่ทำการสอนในแต่ละระดับช่วงชั้นอย่างครบวงจร รวมทั้งพัฒนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1 สร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบของครูและผู้บริหารโรงเรียนให้มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง

1.2 ให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั่วถึง และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ทุกๆ ปี ต้องผ่านการอบรมอย่างน้อย 20 ชั่วโมง ทั้งการอบรมของหน่วยงานต้นสังกัดและการอบรมของสถาบันอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีวุฒิบัตรรับรอง ตลอดจนการเข้าประชุมสัมมนา และการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่างๆ ให้ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่และให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของผลการปฏิบัติงานของครูด้วย

1.3 ให้ครูเลือกแผนการสอนหรือพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถสร้างและพัฒนาความรู้ ตลอดจนทักษะกระบวนการคิดได้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

1.4 กำหนดคุณสมบัติและเปิดโอกาสให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูชาวบ้าน ครูพระ ผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนราชการต่างๆ และในท้องถิ่น มาสอนในโรงเรียน โดยมีค่าตอบแทนให้ตามความเหมาะสม

1.5 เร่งรัดการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเพิ่มพูนแนวความคิด ความรู้ ตลอดจนทักษะในการบริหารและการจัดการเพื่อให้สามารถพัฒนาระบบบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งการบริหารงานที่เป็นอยู่ยังไม่มียุติที่แน่นอน

1.6 กำหนดมาตรฐานของครูให้ใช้วิธีการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการวัดและประเมินผลการสอนของครู

1.7 อบรมให้ครูมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ คือ อารมณ์เย็น ไม่โกรธง่าย มีอารมณ์ร่วมกับนักเรียน รู้จักรับฟังเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียน มีความเป็นระเบียบวินัย สะอาดและประหยัด พร้อมทั้งฝึกนักเรียนให้เกิดความเคยชินด้วยการจัดสภาพห้องเรียนและมีความอดทน ขยันเอาใจใส่ ต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริตและซื่อตรงต่อหน้าที่ของตนและผู้อื่น ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้ประพฤติตามได้

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาให้นักเรียน ความเป็นระเบียบ ความรับผิดชอบของนักเรียน ให้นักเรียนเกิดความอบอุ่นมั่นใจและมีความสุข ซึ่งอาจแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตรดังนี้

2.1 พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อครูและนักเรียน โดยแบ่งเป็นพื้นที่แสดงผลงานนักเรียน เป็นแผ่นป้าย หรือแขวนผลงานตามฝาผนัง หรือบอร์ด ที่เก็บแฟ้มผลงานนักเรียน ที่เก็บข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวของครู ป้ายนิเทศตามสาระการเรียนรู้หรือสิ่งที่นักเรียนสนใจ

2.2 พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ให้นักเรียนสามารถจะทำงานได้ด้วยตัวเอง และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมไม่รบกวนผู้อื่น

2.3 พื้นที่จัดมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ในมุมต่าง ๆ อย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นคว้าอย่างเสรี

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณรอบๆ โรงเรียน รวมทั้งจัดสนามให้นักเรียนเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม ระวังรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียนและบริเวณรอบนอกโรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาด มีต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณโรงเรียน จัดที่ติดข้าวประชาสัมพันธ์ สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียน บริเวณสนามที่นักเรียนเล่น บริเวณธรรมชาติ ควรปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ หรือไม้กระถางก็ได้

การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาจึงมีความสำคัญต่อนักเรียน เนื่องจากธรรมชาติของนักเรียนในวัยนี้ สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของนักเรียน จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้

3. ด้านหลักสูตรและการสอน

หลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกามุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ดังนี้

3.1 เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาและเศรษฐกิจพอเพียงและนอกจากนี้ยังมุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้

3.2 จัดประสบการณ์เตรียมความพร้อม จัดทำหลักสูตรระดับปฐมวัย

3.3 จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นเป็นพิเศษในด้านพื้นฐาน ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อรองรับ การพัฒนาความรู้และทักษะในระดับที่สูงขึ้นไป

3.4 เร่งปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนารูปแบบเทคโนโลยี นวัตกรรมการสอนและพัฒนา ห้องสมุดในโรงเรียนให้มีคุณภาพ

3.5 ปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามแบบมาตรฐานโดยเน้นพฤติกรรม การแสดงออกของผู้เรียน และมีการประเมินในการพัฒนาผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอนตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผล

4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดประสบการณ์สำหรับนักเรียน โดยจัดสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระ และจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพิ่มอีก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรม ชุมนุม และกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งในแต่ละภาคเรียนจะจัดกิจกรรมบูรณาการ 1 ครั้ง เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ของสถานศึกษาและให้ยืดหยุ่นตามเนื้อหาที่นักเรียนสนใจหรือที่ครูมีส่วนริเริ่มกำหนดให้

5. ด้านผู้ปกครองและชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศกับผู้ปกครอง ถือว่าเป็น ปัจจัยพื้นฐานของการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะพ่อแม่คือครูคนแรกของนักเรียน การ ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จะมุ่งเน้นให้ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น การเข้ามาเป็นผู้ปกครองเครือข่ายในโรงเรียน การเป็น คณะกรรมการของโรงเรียน

วิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ ป้ายนิเทศ จดหมายข่าวหรือสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ
2. สื่อกิจกรรม ได้แก่ จัดการประชุม ปฐมนิเทศก่อนเด็กมาโรงเรียน ประชุมผู้ปกครอง ทุกภาคเรียน เยี่ยมบ้านนักเรียน จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมห้องเรียน
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ โทรศัพท์ โทรสาร
4. ให้ข่าวสารข้อมูลที่ชัดเจน
5. โรงเรียนให้การยอมรับและให้เกียรติแก่ผู้ปกครองทุกอย่างเท่าเทียมกัน และผู้ปกครอง จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศนับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะจะทำให้โรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน มีความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งการสร้างสัมพันธ์ที่ดีขึ้นนั้นจะต้องประสานสัมพันธ์กันสองทางโดยใช้ยุทธวิธีที่หลากหลาย เช่น การประชุมร่วมกัน การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ การเยี่ยมบ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อิสริยา พจนธวี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย ใน 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านธุรการ ด้านวิชาการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านบริการ ด้านโรงเรียนกับชุมชน และด้านอาคารสถานที่ พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านธุรการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านโรงเรียนกับชุมชน ด้านบริการ และด้านอาคารสถานที่

กรชกร ขวติ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และขนาดโรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกันแต่ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพอิสระมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาด้านบริการมากกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนใน

โรงเรียนแต่ละขนาดแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิชาติ แพทย์พงษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและสื่อการสอน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน และวิธีสอนของครูชาวต่างประเทศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงออกเป็นภาษาอังกฤษ ด้านบุคลากร ครูประจำชั้นมีความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนและครูที่ศตนเพื่ออบรมด้านมารยาทและความประพฤติของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการบำรุงรักษาสถานที่ให้สะอาดและปรับปรุงอาคารที่ชำรุด พื่อใจในสภาพบริเวณโรงเรียน อาคารเรียนและห้องเรียน ด้านกิจการนักเรียน โรงเรียนจัดให้บริการอาหารกลางวัน น้ดื่ม และห้องอาหารอย่างถูกหลักอนามัยรวมทั้งการจัดบริการรับส่งนักเรียนที่ดี ด้านการเงิน ผู้ปกครองพอใจที่โรงเรียนผ่อนผันการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และผู้ปกครองสามารถเบิกค่าธรรมเนียมการเรียนได้ตามระเบียบของราชการและองค์กรเอกชนอื่นๆ ด้านการเรียนนักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้และสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างน่าพอใจ

อภิรัตน์ ถาวรนนท์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุยบุรีวิทยา อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุยบุรีวิทยา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านการเรียนการสอนในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารทั่วไป ด้านการปกครอง ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุยบุรีวิทยาในด้านการบริหารทั่วไป ด้านการปกครอง ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นผู้ปกครองที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนกุยบุรีวิทยาในด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

ลาร์กิน (Larkin, 1992 : 397 – A) ได้ศึกษาเรื่องผู้บริหารโรงเรียนก่อนประถมศึกษามุมมองเกี่ยวกับภาวะผู้นำต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ผลการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนก่อนประถมศึกษา มีบทบาทหน้าที่หลายอย่างและมีงานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากมาย ตั้งแต่ งานการดูแลรักษาความสะอาด การสื่อสารกับครู ผู้ปกครอง การบริหารงานบุคคล งบประมาณ การแสวงหางบสนับสนุนและการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสัมพันธ์กับงบประมาณและการได้รับการสนับสนุน ผู้ศึกษายังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้รับการฝึกอบรมทางการบริหารน้อยมาก ดังนั้นจึงอาศัยประสบการณ์จากการเรียนและประสบการณ์ส่วนตัวทำให้เรียนรู้แบบลองผิดลองถูก แต่ส่วนใหญ่ผู้บริหารเหล่านี้เคยเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนมาก่อนลักษณะการบริหารจึงเป็นแบบการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และผู้บริหารที่เป็นสตรีมักมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจและการตอบสนองความต้องการของเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้บริหารขาดเพื่อนภายในองค์กร แต่ก็โชคดีที่รองผู้อำนวยการช่วยแก้ปัญหาที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อนภายในโรงเรียน โดยเฉพาะด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับโรงเรียน

บาร์นส์ (Barnes, 1995 : 3152 – A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าความจริงแล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาไม่เป็นไปตามอุดมคติ ดังกล่าว และได้พบว่า ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้าน ด้วยการศึกษาค้นคว้าให้หลักฐานเพิ่มเติมว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน แอฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษาและวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

ฟริเซน (Friesen, 1997 : 642 – A) ได้ศึกษาเจตคติและแนวความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งเกี่ยวกับกฎระเบียบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมและการได้รับแจ้งก่อนการลงโทษนักเรียน ความรุนแรงของการทำความดี และการลงโทษ ความเหมาะสมของการลงโทษต่อความผิดแต่ละกรณี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบของโรงเรียน สำหรับบุตรหลานของตนและต้องการให้ทางโรงเรียนแจ้งทางโทรศัพท์ให้ทราบเป็นการเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือความสามารถในการเรียน ยอมรับการลงโทษทางร่างกาย วิธีสุดท้ายเป็นการกักบริเวณและขณะเดียวกันควรยกเลิกการลงโทษวิธีนี้

โควิงตัน (รุ่งฤดี เอี่ยมนิรัตน์, 2544 : 33 อ้างอิงจาก Covington, 1998 : 6990 - A) ได้ศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน ผลวิจัยพบว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีต่อความพึงพอใจในการทำงานได้แก่ รายได้จากการทำงาน การได้รับประสบการณ์ ความรู้ การได้มีโอกาสได้ฝึกงานและได้ทำงานเต็มเวลา ไม่พบความแตกต่างระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการเข้าสู่อาชีพกับผู้ไม่เข้าร่วมโครงการ

วิลเลียมส์ (Williams, 1998 : 6322 - A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและแรงจูงใจในเปรียบเทียบระหว่างผู้จัดการด้านสุขภาพอนามัยชายและหญิง ผลการศึกษา พบว่า ไม่พบว่าเพศมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงาน และแรงจูงใจของผู้จัดการทั้งเพศชายและเพศหญิงแต่อย่างใด

แวนคาวัลลา (มามี โชติมา, 2546 : 62; อ้างอิงจาก Vankawala, 1999 : 103 - A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงโปรแกรมการอบรมครูในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า อุปสรรคที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน คือ พื้นฐานทางการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งครูต้องใช้กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็ก เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาแล้ว ต่างให้ความสำคัญต่อความพึงพอใจในการจัดการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษานั้นมีแนวคิดหลากหลาย ผู้ปกครองเห็นว่าการจัดการศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากพัฒนาการของนักเรียนในวัยนี้เป็นระยะที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของนักเรียนทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และจะส่งผลต่อการศึกษาในระดับต่อไป และเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาระดับนี้จะมีประสิทธิภาพเพียงใด จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่าง เช่น นโยบายการจัดการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน รูปแบบการจัดประสบการณ์ (หลักสูตรและแผนการสอน) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความเหมาะสมของสังคมที่เปลี่ยนแปลง และยังคงคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทรปราการ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ อำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 72 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ปรับมาจากวิทยานิพนธ์ของนางประทุม สระทองยอด (ประทุม สระทองยอด, 2547 : 38) เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทรปราการ เขต 2

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ

3. สร้างแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามของ นางประทุม สระทองยอด มาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตลาดบางพลีน้อย จำนวน 5 คน หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach , Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .92

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 72 คน และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากตอนที่ 2 เกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปตรวจสอบเบื้องต้น คำนวณหาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีสถิติสำหรับการ

วิเคราะห์ดังนี้ คือ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แยกเป็นรายชื่อและรายด้าน คือ

- 2.1 ด้านบุคลากรในโรงเรียน
- 2.2 ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม
- 2.3 ด้านกิจกรรมหลักสูตรและการสอน
- 2.4 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.5 ด้านผู้ปกครองและชุมชน

เมื่อ	N	หมายถึง	จำนวนผู้ปกครอง
	μ	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
	σ	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เมื่อหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542 : 204)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาวินิจฉัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อ	N	หมายถึง	จำนวนผู้ปกครอง
	μ	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
	σ	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

	สถานภาพ	N	ร้อยละ
เพศ	ชาย	39	54.17
	หญิง	33	45.83
	รวม	72	100
อายุ	30 - 40 ปี	0	0
	41 - 50 ปี	71	98.61
	50 ปี ขึ้นไป	1	1.39
	รวม	72	100

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	สถานภาพ	N	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่า ม.3	69	95.83
	ม.3 - อนุปริญญา	3	4.17
	ปริญญาตรี / สูงกว่า	0	0
	รวม	72	100
อาชีพ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1	1.39
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	8.33
	รับจ้าง	53	73.61
	เกษตรกร	10	13.89
	อื่น ๆ	2	2.78
	รวม	72	100

จากตารางที่ 1 พบว่า จากการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ จำนวน 72 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าหญิง เป็นเพศชาย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 เป็นเพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 ในด้านอายุของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามลำดับช่วงอายุคือ ช่วงอายุ 41 - 50 ปี มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 98.61 ช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.39 ในด้านการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 95.83 และสูงสุดระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึงระดับอนุปริญญา มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ในด้านการประกอบอาชีพ ผลการสำรวจพบว่าผู้ปกครองนักเรียนมีอาชีพรับจ้างมากที่สุดมีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 73.61 รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 อาชีพอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.78 และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.39

ตอนที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ โดยรวมทุกด้าน

การจัดการศึกษา	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
ด้านบุคลากรในโรงเรียน	4.01	0.71	มาก	1
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	3.81	0.69	มาก	5
ด้านหลักสูตรการสอน	3.96	0.70	มาก	4
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.97	0.73	มาก	3
ด้านผู้ปกครองและชุมชน	3.99	0.70	มาก	2
รวม	3.95	0.63	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ถ้าแยกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านบุคลากรในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.01 รองลงมาคือด้านผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.99 และด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านบุคลากรในโรงเรียน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านบุคลากรในโรงเรียน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. ครูมีความตั้งใจอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพนักเรียน	4.11	0.86	มาก	3
2. ครูมีความใกล้ชิด เป็นกันเอง เป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่นักเรียน	4.06	1.04	มาก	4
3. ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	4.00	1.06	มาก	6
4. ครูมีความรัก ความเมตตาต่อนักเรียนโดยเสมอหน้า ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง	3.88	1.10	มาก	9
5. ครูมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	4.13	0.90	มาก	2
6. ครูมีความขยัน เอาใจใส่ต่อนหน้าที่	4.18	0.89	มาก	1
7. ครูเป็นคนมีเหตุผลไม่เจ้าอารมณ์ ไม่มีอคติต่อนักเรียน	3.86	1.05	มาก	10
8. ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้	4.04	0.84	มาก	5
9. ครูจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	3.99	0.86	มาก	7
10. ครูพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการสอน การประพฤติปฏิบัติตนอยู่เสมอ	3.96	0.95	มาก	8
รวม	4.02	0.71	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านบุคลากรในโรงเรียนในระดับมากทุกข้อ ข้อที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจสูงสุดคือ ครูมีความขยัน เอาใจใส่ต่อนหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย 4.18 รองลงมาคือ ครูมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย 4.13 และครูมีความตั้งใจอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมากและอันดับสุดท้าย ครูเป็นคนมีเหตุผลไม่เจ้าอารมณ์ ไม่มีอคติต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง
ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ สวยงามและเย็นสบาย น่าเรียน	4.03	0.80	มาก	2
2. บริเวณโรงเรียนสะอาด สวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่	3.67	0.94	มาก	8
3. โรงเรียนจัดให้มีที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่น อุปกรณ์กีฬา ห้องนันทนาการสำหรับนักเรียน	3.76	1.01	มาก	7
4. โรงเรียนจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือที่สะอาด ไว้บริการนักเรียน	3.67	0.99	มาก	8
5. โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาดไว้ให้นักเรียน ตามอาคารเรียนอย่างเพียงพอ	3.79	1.03	มาก	5
6. โรงเรียนมีห้องพยาบาล ตู้ยา เตียงนอนผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ ปฐมพยาบาลไว้บริการนักเรียน	3.40	1.17	ปาน กลาง	10
7. โรงเรียนจัดมุมประสบการณ์ มุมหนังสือ มุมอุปกรณ์ ไว้ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม	3.79	0.88	มาก	5
8. โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า	4.17	0.97	มาก	1
9. โรงเรียนจัดให้มีบริเวณธรรมชาติ เช่นปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว สวนสมุนไพร พร้อมติด ป้ายชื่อเพื่อให้นักเรียนรู้จัก	3.93	0.95	มาก	4
10. โรงเรียนจัดทำภาพ คำกลอนสอนใจติดไว้ตามต้นไม้ บริเวณที่นั่งเล่น หรือที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นคติสอนใจนักเรียน	3.97	0.99	มาก	3
รวม	3.81	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับมาก 9 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์ ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า มีค่าเฉลี่ย 4.17 รองลงมาคือห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ สวยงามและเย็นสบายน่าเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.03 และโรงเรียนจัดทำภาพ คำกลอนสอนใจติดไว้ตามต้นไม้ บริเวณที่นั่งเล่น หรือที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นคติสอนใจนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในอันดับมาก และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีห้องพยาบาล ตู้ยา เตียนนอนผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ปฐมพยาบาลไว้บริการนักเรียน มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง
ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ด้านหลักสูตรและการสอน
จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านหลักสูตรและการสอน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. จัดหลักสูตรโดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความสมดุล ทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิด ความดีงาม และ ความรับผิดชอบต่อสังคม	3.90	0.85	มาก	8
2. จัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของ นักเรียนให้เหมาะสมแก่วัย	4.15	0.79	มาก	1
3. ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ	3.94	0.97	มาก	5
4. จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน	3.90	0.92	มาก	9
5. นำปัญหาในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำสาระของ หลักสูตร	3.81	0.91	มาก	10
6. ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะที่ พึงประสงค์ไว้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.92	0.93	มาก	7
7. จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ฝึกปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้	3.93	0.92	มาก	6
8. ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักนำความรู้มาเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา	4.06	0.96	มาก	2
9. พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.03	0.99	มาก	3
10. จัดประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยพิจารณาจาก พัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ	4.03	0.99	มาก	3
รวม	3.97	0.70	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านหลักสูตรและการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อ
แยกเป็นรายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากทุกด้าน โดยผู้ปกครองมีความพึงพอใจมาก
ที่สุดในเรื่องจัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เหมาะสมแก่วัย
มีค่าเฉลี่ย 4.15 รองลงมาคือฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักนำความรู้มาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
มีค่าเฉลี่ย 4.06 และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย
4.03 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักเกรงใจ ให้เกียรติ ให้อภัยผู้อื่น	4.06	1.00	มาก	2
2. จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่ทำลายสิ่งของผู้อื่น ของสาธารณะ สิ่งแวดล้อม	4.06	0.85	มาก	2
3. จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน	3.92	0.97	มาก	8
4. จัดกิจกรรมให้นักเรียนรักศักดิ์ศรีของตนเอง ด้วยการ พึ่งตนเอง ช่วยตนเองได้	3.93	0.84	มาก	7
5. จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	3.96	0.94	มาก	5
6. จัดพานักเรียนไปศึกษายังแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน	3.89	1.15	มาก	9
7. จัดกิจกรรมให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ด้วยความมั่นใจ	4.14	0.86	มาก	1
8. จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักปกครองกันเองโดยใช้หลัก ประชาธิปไตย	3.96	0.95	มาก	5
9. จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตน	3.89	1.02	มาก	9
10. จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง และตรงต่อเวลา	3.99	0.98	มาก	4
รวม	3.98	0.73	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 ถ้าแยกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ สูงสุดคือจัดกิจกรรมให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ด้วยความมั่นใจ มีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมาคือจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักเกรงใจ ให้เกียรติ ให้อภัยผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 4.06 และจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ไม่ทำลายสิ่งของผู้อื่น ของสาธารณะ สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.06 และอันดับสุดท้ายคือจัดพานักเรียนไปศึกษายังแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจ ของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ด้านผู้ปกครองและชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านผู้ปกครองและชุมชน	μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1. จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมาโรงเรียนมาร่วมประชุมทุกภาคเรียน	4.01	0.95	มาก	5
2. รายงานความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำ	3.92	1.08	มาก	9
3. โรงเรียนจัดทำข่าวสารกิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชนทราบเป็นประจำ	3.94	0.97	มาก	7
4. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกตาม พัฒนาการของเด็ก	3.86	0.96	มาก	10
5. ให้ผู้ปกครองช่วยดูแลการทำกรบ้าน พฤติกรรมของ นักเรียน	4.03	0.83	มาก	3
6. ผู้ปกครองเข้าใจปรัชญา ความมุ่งหมาย และแนวทางการ จัดการศึกษาของโรงเรียน	3.94	0.87	มาก	7
7. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	4.14	0.73	มาก	1
8. จัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การพัฒนาโรงเรียน	4.03	0.93	มาก	3
9. ให้สถานประกอบการในชุมชนมีส่วนร่วมในการฝึกสอน อาชีพให้แก่ นักเรียน	4.04	0.97	มาก	2
10. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและช่วย ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา	4.00	0.88	มาก	6
รวม	3.99	0.70	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชน วัดบ้านระภาค ด้านกิจกรรมผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่า 3.99 เมื่อแยก เป็นรายชื่อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากทุกข้อ สูงสุดคือโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมา ให้สถานประกอบการในชุมชนมีส่วนร่วมในการฝึกสอนอาชีพ ให้แก่นักเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.04 และอันดับสุดท้าย ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูลูก ตามพัฒนาการของเด็ก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค โดยแบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากรในโรงเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ใน 5 ด้าน สถิติที่ใช้ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค โดยรวมทุกด้านในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยด้านที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากที่สุดคือด้านบุคลากรในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.99 ด้านกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย 3.97 ด้านหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ย 3.96 และอันดับสุดท้ายด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.81

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในแต่ละด้านแตกต่างกัน แต่ก็ยังอยู่ในระดับความพึงพอใจมากทุกด้าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงอภิปรายผลการวิจัยแยกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดกว่าด้านอื่น ๆ เป็น

เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความเสียสละ มีหัวใจเป็นครูให้ความรัก ความเมตตาต่อนักเรียนโดยไม่เลือกที่รัก มักที่ชัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูมีความตั้งใจและอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่พัฒนาคุณภาพนักเรียนอยู่เสมอ และคอยอบรมสั่งสอนแก่เด็กนักเรียนให้เป็นคนดีในสังคม ซึ่งครูทุกคนของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ ได้ถือปฏิบัติต่อเนื่องกันเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณี โพธิเสน (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนโพธิเสนวิทยา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า ได้รับความพึงพอใจในด้านบุคลากรในโรงเรียน อยู่ในระดับมากและสูงกว่าด้านอื่นๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ แพทย์พงษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลากร ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฤดี เข้มนิรันดร์ (2544 : 41) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสหวิทยาเขตของผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองในสหวิทยาเขตปทุมทูลกระหม่อม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีความพึงพอใจในด้านครูและบุคลากรด้านการศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในระดับมาก ซึ่งระดับค่าเฉลี่ยดีกว่าผลงานวิจัยของ ประทุม สระทองยอด (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเมตตาวิทยา แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ อยู่ในสภาพที่ดีแล้ว แต่ก็ยังอยู่ในอันดับสุดท้ายของทุกด้าน ตามที่ผู้ปกครองได้เสนอแนะมาในเรื่องความสะอาดและความเพียงพอของห้องน้ำและภายในห้องเรียนบางห้องยังไม่สะอาดเรียบร้อยเท่าที่ควร ทางโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศก็มีได้เฟิกเฉยในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ยังได้มีแผนโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังมีโครงการแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จัดมุมประสบการณ์ มุมหนังสือ มุมสื่อไว้ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้

3. ด้านหลักสูตรและการสอน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดหลักสูตร ในระดับมาก เนื่องจากด้านการจัดหลักสูตรและการสอน เป็นหัวใจในการจัดการศึกษาโดยตรง เพราะหากการจัดหลักสูตรการสอนไม่มีความพร้อมแล้วนั้น นักเรียนที่จบออกมาก็ขาดคุณภาพ และโรงเรียนก็จะไม่มีศักยภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 18) และโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองโดยดูจากการศึกษาความพึงพอใจ ซึ่งโรงเรียนมุ่ง

พัฒนานักเรียนให้มีความสมดุลทั้งความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง ฝึกให้รู้จักคิด คิดเป็น ทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา จัดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ และการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ อยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับนักเรียน โดยโรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ด้วยความมั่นใจจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักเกรงใจ ให้เกียรติ ให้อภัยผู้อื่น และจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรักษาคำพูด ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ทำลายสิ่งของผู้อื่น ของสาธารณะ สิ่งแวดล้อม และการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัยในตนเองและการตรงต่อเวลา จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นพลเมืองดีของสังคม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้ล้วนเป็นการฝึกฝนและสร้างวินัยให้กับนักเรียน ซึ่งโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กำหนดกิจกรรมสร้างสรรค์ เสริมประสบการณ์โดยจัดให้มีความสมดุลกันทั้งในและนอกห้องเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก : 33 - 38)

5. ด้านผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับมาก โดยโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศได้จัดให้โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้ผู้ปกครองยังช่วยดูแลการทำกรบ้าน และพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนได้รายงานความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำ นอกจากนี้ยังเผยแพร่ข่าวสารทางวารสารโรงเรียนและเสียงตามสาย มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูทุกท่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถพรณ พรสีมา (2546 : 31) ที่กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมของนักเรียนและโรงเรียนก็เข้าไปร่วมให้ความรู้ทางวิชาการและการจัดกิจกรรมในชุมชน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทุม สระทองยอด (2547 : 60) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเมตตาวิทยา พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเมตตาวิทยา ในด้านผู้ปกครองและชุมชนอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในด้านบุคลากรสูงกว่าด้านอื่น ๆ แต่ในด้านบุคลากรยังมีการพัฒนาน้อยในเรื่องพัฒนาตนเอง ความสามารถในการสอน โดยเฉพาะในเรื่องการให้ความรัก ความเมตตาต่อนักเรียน ครูจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยการส่งครูเข้ารับการอบรม เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ จัดศึกษาดูงานในโรงเรียนตัวอย่าง

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยภาพรวมได้รับความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งจุดบกพร่องในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนคือ โรงเรียนขาด ห้องพยาบาล ตู้ยา เตียงนอนผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ปฐมพยาบาล ห้องน้ำ ห้องล้างและอ่างล้างมือที่สะอาด ยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน จึงจำเป็นต้องจัดให้มีเพียงพอ

3. ด้านหลักสูตรและการสอน โรงเรียนควรนำปัญหาในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดทำสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประกอบด้วยองค์ความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังต้องนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้เป็นรูปธรรมและพร้อมนำไปใช้

4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

5. ด้านผู้ปกครองและชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนยังคงมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันแต่โรงเรียนควรให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกตามพัฒนาการของเด็กและรายงานความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบด้วยการจัดทำวารสารประจำเดือน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน ประชุมผู้ปกครองเป็นประจำทุกภาคเรียน จัดนิทรรศการเชิญผู้ปกครองมาร่วมงาน จัดทำเว็บไซต์เผยแพร่ความรู้ข่าวสารของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาโดยใช้รูปแบบจากหลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยได้ทั่วถึง

2. ศึกษาต่อกับกลุ่มผู้ปกครองทั้งหมดของโรงเรียน เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริงในการนำมาใช้

ในการบริหารจัดการและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรชกร ชวติ. (2545). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2543). เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน. ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา อรุณสุขรุจี. (2546). ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการจำกัด อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). แผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, รายงานการปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2546). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 "ฉบับสมบูรณ์" พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพฯ : สุทรไพศาล.
- งบประมาณ, สำนักงาน. (2544). การจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักงบประมาณ.
- จันทร์านี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บั๊คพอยท์.
- ชัยยุทธ วัชรานนท์. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ฉบับพิมพ์ตามราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตอักษร.

- โยนันต์ สมุทวณิช. (2542). รายงานการวิจัยระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากร
 สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชการพิมพ์.
- ชุมชนวัดบ้านระภาค. โรงเรียน. (2549). แผนพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนชุมชน
 วัดบ้านระภาค. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2.
- ทรงศักดิ์ เตชะชาณ. (2542). การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการเครื่องปั๊ม
 ลมของบริษัท แอดลาส คอปได้. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2537). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- ปฏิรูปการศึกษา. สำนักงาน. (2538). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 2539 – 2550. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปฏิรูปการศึกษา.สำนักงาน.(2545).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม
 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ปัญญา แก้วกัญ. (2545). การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่
 เป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ประคอง กรวรรณสูตร. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤกษศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทุม สระทองยอด. (2548). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาขอโรงเรียน
 เมตตาวิทยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
 เจ้าพระยา.
- ปรัชญา เวสารักษ์. (2541). หลักการจัดการศึกษา. [Online]. Available :
<http://www.area.ge.go.th/phayao1/data/b01.doc> [2550, ธันวาคม 1].
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. (2542). ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).กรุงเทพฯ :
 ปรินญานินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2543). เอกสารประกอบคำบรรยายการประชุมสัมมนาทางวิชาการและ
 การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2542.กรุงเทพฯ : สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
 แห่งประเทศไทย.

- พรรณนิภา น้อยตา.(2543). ความพึงพอใจและความต้องการใช้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่
โรงเรียนเชียงคานของพระภิกษุ สามเณร โรงเรียนมหาธาตุ อำเภอเชียงคาน
จังหวัดเลย. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรรษา หงษ์ภักดี.(2544). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาล
นครพนม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชัย เสี่ยมจิตต์. (2542). การบริหารเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มณี โทธิเสน. (2542). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการ
จัดการศึกษาของโรงเรียนโทธิเสนวิทยาอำเภอท่าบ่อจังหวัดหนองคาย. ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณี เหมทานนท์. (2550). การพัฒนาองค์การ. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา.
- มณีวรรณ นามโสม. (2543). การประเมินโครงการการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
จังหวัดขอนแก่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มามี ไซติมา. (2546). ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนไซติมา
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุทธชัย เจริญชัย และอุทัยวรรณ เจริญชัย. (2543). รายงานการวิจัยรูปแบบและพัฒนาการ
จัดการศึกษา โดยครอบครัวในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ฉบับพ่อแม่. สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- รุ่งฤดี เขี่ยมนิรัตน์. (2544). ความพึงพอใจในในการจัดการศึกษาโรงเรียนสหวิทยาเขตของ
ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองในสหวิทยาเขตปทุมทูลกระหม่อม จังหวัด
มหาสารคาม. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิภารัตน์ แสงชัยไพบูลย์. (2549). การศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดมงคลนิมิตร (มงคลวิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. กรุงเทพฯ.
- วิรุฬห์ พรรณเทวี.(2542). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทยในอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีระ ประเสริฐศิลป์. (2545). **ครูยุคปฏิรูป : ผู้กอบกู้วิกฤตการศึกษาชาติ. เกษียณสาร.**
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ศิริพงษ์ ศาภายน.(2547). **หลักการบริหารการศึกษา:ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรีใส เอ่นลุน. (2543). **ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอผาขาว จังหวัดเลย.**ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____ (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งราชการ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ (2547). **พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สาโรช ไสยสมบัติ (2534 :15) **ความสำคัญของความพึงพอใจ** [Online] . Available : <http://www.geocities.com> [2551,มีนาคม 28]
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2544). **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา.**นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุดารัตน์ แซ่ซี. (2542). **คาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สุวรรณ วลัยอักษรลิขิต. (2547). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเปรมฤทัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินิพนธ์นิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิชาติ แพทย์พงษ์. (2545). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิรัตน์ ถาวรพันธ์. (2546). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุญบุรีวิทยา อำเภอกุญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อริญชัย เปี้ยทอง. (2542). ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อิสริยา พจนธำรี. (2544) ความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย. ปรินิพนธ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อังสนา ศรีประเสริฐ. (2547). 7 Hurdles กับการทำงานประมาทแบบมุ่งเน้นผลงาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อัญพร มาช้า. ร.ต.อ. (2543). ความพึงพอใจในงานของตำรวจสายตรวจจรดจักรยานยนต์ในสังกัดกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อารี เพชรบุตร. (2545). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรพรรณ พรสีมา. (2546). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตัวอย่างประสบการณ์ที่คัดสรรโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : วี ที ซี คอมมิวนิชั่น.

- Barnes, Rhoda Ann. (1995, April) African Parents' Involvement in Their Children's Schooling. *Dissertation Abstracts International*. 55 (10) : 3152-a.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd., ed, New York : Harper & Row.
- Friesen, F. (1997, June). Survey of Parental and Opinions Concerning Student Discipline in Sasatchewan Elementary School. *Dissertation Abstracts International*, 35(3), p 642 – A.
- Herzberg Frederick et al.(1959). *The Motivation to work*. New York.McGrow-Hill Book Company.
- Joseph, Lee Cronbach. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd., ed, New York : Harper & Row
- Lakin, Elizabert. (1992). The Preschool Administrator : Perspectives on Leadership in Early Childhood Education (Daycare), *Dissertation Abstracts International*.
- Maslow, Abraham Harold.(1970).*Motivation and Personality*.2nd ed New York.Harper&Row
- Wallestein. Harvey. (1971). *An Introduction to Town Planning Techniques*. London : Hutchrisew.
- Wolman, B. B. (1989). *Dictionary of Behavioral Science*. San diego, Calif : Academic Press
- Williams, Stacey Ann. (1998). Factors Influencing Job Satisfaction And Mctivation : A Comparative Study Of Male And Female Health Care Managers. *Master's Abstracts International*. 36(05) : 6322 –A ; October.
- Wolman, Benjamin B. (1973). *Dictionary of Behavioral Science*. Van Nostrand : Reinheld company.
- W.B.Brown and Moberg, D.J. (1980). *Organization theory and Management : A Macro Approach*. (New York : John Wiley & Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายสมศักดิ์ ลำสีอ่อน	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ
2. นางนิรมล ศิริสมบัติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองบ้านระกาศ
3. นายสุชาติ ศรีหานารณ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางนางเพ็ง

ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนริศรุจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้อำนวยการสมศักดิ์ ลำลีอ่อน

ที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อ
การสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอ
เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ

โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการนิรมล ศิริสมบัติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสมเจตน์ ศรีนครเศรษฐ์ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาคสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมพานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิริญรฐี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสุชาติ ศรีหานารถ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาคสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2"

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยในเรื่องดังกล่าวของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ใ้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม
เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามความพึงพอใจของท่านผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจ ใน 5 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านบุคลากรในโรงเรียน ด้านการจัด
สภาพแวดล้อม ด้านหลักสูตรการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

30 - 40 ปี 41 - 50 ปี 50 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่า ม.3 ม.3/อนุปริญญา ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพหลัก

รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

รับจ้าง เกษตรกร อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการจัดการ
การศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค ดังนี้

5 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4 ระดับความพึงพอใจมาก

3 ระดับความพึงพอใจปานกลาง

2 ระดับความพึงพอใจน้อย

1 ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค
 คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อ
 การจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระภาค

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	1. ด้านบุคลากรในโรงเรียน ครูมีความตั้งใจอุทิศตนเพื่อทำหน้าที่พัฒนา คุณภาพนักเรียน					
2	ครูมีความใกล้ชิด เป็นกันเอง เป็นที่ปรึกษา ที่ดีแก่นักเรียน					
3	ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียน					
4	ครูมีความรัก ความเมตตาต่อนักเรียนโดย เสมอหน้า ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง					
5	ครูมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่					
6	ครูมีความขยัน เอาใจใส่ต่อหน้าที่					
7	ครูเป็นคนมีเหตุผลไม่เจ้าอารมณ์ ไม่มีอคติ ต่อนักเรียน					
8	ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้					
9	ครูจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ เหมาะสมกับนักเรียน					
10	ครูพัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถในการสอน การประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่เสมอ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ห้องเรียนสะอาด เป็นระเบียบ สวยงามและ เย็นสบายน่าเรียน					
2	บริเวณโรงเรียนสะอาด สวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่					
3	โรงเรียนจัดให้มีที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่น อุปกรณ์กีฬา ห้องนันทนาการสำหรับนักเรียน					
4	โรงเรียนจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม อ่างล้างมือ ที่สะอาดไว้บริการนักเรียน					
5	โรงเรียนจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาดไว้ให้นักเรียน ตามอาคารเรียนอย่างเพียงพอ					
6	โรงเรียนมีห้องพยาบาล ตู้ยา เตียงนอนผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ปฐมพยาบาลไว้บริการนักเรียน					
7	โรงเรียนจัดมุมประสบการณ์ มุมหนังสือ มุม อุปกรณ์ไว้ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้ศึกษา เพิ่มเติม					
8	โรงเรียนจัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า					
9	โรงเรียนจัดให้มีบริเวณธรรมชาติ เช่นปลูก ไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว สวน สมุนไพร พร้อมติดป้ายชื่อเพื่อให้นักเรียนรู้จัก					
10	โรงเรียนจัดทำภาพ คำกลอนสอนใจติดไว้ ตามต้นไม้ บริเวณที่นั่งเล่น หรือที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นคติสอนใจนักเรียน					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	3. ด้านหลักสูตรและการสอน จัดหลักสูตรโดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความ สมดุล ทั้งความรู้ ความสามารถ ความคิด ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม					
2	จัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยมุ่งพัฒนา คุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เหมาะสมแก่วัย					
3	ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มตามศักยภาพ					
4	จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมสอดคล้องกับความ สนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่าง บุคคลของนักเรียน					
5	นำปัญหาในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมา จัดทำสาระของหลักสูตร					
6	ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้					
7	จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้จากการ ปฏิบัติจริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้					
8	ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักนำความรู้มาเพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหา					
9	พัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
10	จัดประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดย พิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ความ ประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การ ร่วมกิจกรรมและการทดสอบ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	4. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น รู้จักเกรงใจ ให้เกียรติ ให้เกียรติผู้อื่น					
2	จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรักษามลประโยชน์ ส่วนรวม ไม่ทำลายสิ่งของผู้อื่น ของสาธารณะ สิ่งแวดล้อม					
3	จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน					
4	จัดกิจกรรมให้นักเรียนรักศักดิ์ศรีของตนเอง ด้วยการพึ่งตนเอง ช่วยตนเองได้					
5	จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่					
6	จัดพานักเรียนไปศึกษาแหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชน					
7	จัดกิจกรรมให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางด้าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยความมั่นใจ					
8	จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักปกครองกันเองโดย ใช้หลักประชาธิปไตย					
9	จัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ ของตน					
10	จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง และ ตรงต่อเวลา					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	5. ด้านด้านผู้ปกครองและชุมชน จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองมาโรงเรียน มาร่วม ประชุมทุกภาคเรียน					
2	รายงานความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้า ของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นประจำ					
3	โรงเรียนจัดทำข่าวสารกิจกรรมของโรงเรียนให้ ผู้ปกครอง ชุมชนทราบเป็นประจำ					
4	ให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยง ดูลูก ธรรมชาติตามพัฒนาการของเด็ก					
5	ให้ผู้ปกครองช่วยดูแลการทำกรบ้าน พฤติกรรมของนักเรียน					
6	ผู้ปกครองเข้าใจปรัชญา ความมุ่งหมาย และ แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
7	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน					
8	จัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การพัฒนาโรงเรียน					
9	ให้สถานประกอบการในชุมชนมีส่วนร่วมใน การฝึกสอนอาชีพให้แก่ นักเรียน					
10	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนและช่วยระดมทรัพยากรจากแหล่ง ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา					

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ 0564.06/ว.พิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

8 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ

ด้วยนางสมเจตน์ ศรีนระเศรษฐี นักศึกษาลัทธิศรัทธาธรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปัจจุบันกำลังศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุพรปราการ เขต 2"

ซึ่งในการวิจัยในเรื่องดังกล่าว นักศึกษาจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียนของท่าน เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง อันจะนำไปเป็นประโยชน์ในการวิจัยและโรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศต่อไป ดังนั้นจึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2473-7000 ต่อ 5040

โทรสาร 0-2472-5412

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสมเจตน์ ศรีนรเศรษฐ์
วัน เดือน ปีเกิด	8 ตุลาคม 2497
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 ป.บัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
	พ.ศ. 2525 กศ.บ. (วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิชาโท บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
	พ.ศ. 2518 ป.กศ.สูง (วิชาเอก คณิตศาสตร์ วิชาโท วิทยาศาสตร์) วิทยาลัยครูจันทระเกษม
	พ.ศ. 2515 ป.กศ. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
	พ.ศ. 2513 มศ.3 โรงเรียนมารदानฤมล จังหวัดฉะเชิงเทรา
	พ.ศ. 2511 ป.7 โรงเรียนวัดบ้านระกาศ จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านระกาศ อำเภอบางบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสมุทรปราการ เขต 2
ตำแหน่ง	ครู / ผู้อำนวยการพิเศษ
